

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, 2015. évi november hó 25. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í t é l e t e t :

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.r. vádlott** és társai ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2014. március 25. napján kelt B.159/2008/516. számú ítéletét **I.r.** és **VII.r.** vádlottak vonatkozásában, annyiban változtatja meg, hogy

a **I.r. vádlott** által elkövetett bűncselekményeket

3 rb társtettesként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (5) bekezdés b/ pont),

1 rb, bűnsegédként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (5) bekezdés b/ pont),

2 rb, felbujtóként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont (4) bekezdés b/ pont minősíti.

Ezért halmazati büntetésként az I. r. vádlott terhére az elsőfokú bíróság által kiszabott börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést tekinti kiszabottnak a végrehajtás felfüggesztésre vonatkozó rendelkezés érintetlenül hagyásával.

VII.r. vádlott által elkövetett bűncselekményeket

2 rb, felbujtóként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont (4) bekezdés b/ pont minősíti.

Ezért halmazati büntetésként a **VII. r. vádlott** terhére az elsőfokú bíróság által kiszabott börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést tekinti kiszabottnak a végrehajtás felfüggesztésre vonatkozó rendelkezés érintetlenül hagyásával.

I.r. és **VII.r. vádlottak** a szabadságvesztés büntetések végrehajtása esetén legkorábban azok kétharmad részének kitöltését követő nap bocsáthatók feltételes szabadságra.

VII.r. vádlottat egyedül terhelő bűnügyi költség összege 300.000 (háromszázezer) Ft, 323.970 (háromszázhuszonháromezer-kilencszázhetven) Ft az állam terhén marad.

A **1. magánfél** Rt, az **2. magánfél** Kft, a **3. magánfél** Kft és a **4. magánfél** Kft által előterjesztett polgári jogi igényeket egyéb törvényes útra utasítja.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú ítéletet azzal, hogy az ítélet bevezető részéből mellőzi 2011. október 17., 2012. június 6., és 2013. március 8. napjának feltüntetését; **I.r. vádlott** 2008. május 16. napjától 2014. március 25. napjáig lakhelyelhagyási tilalom alatt állt; az I.r. vádlott személyi igazolvány száma: ...

VII.r. vádlott tartózkodási helye:... szám, valamint ...; személy igazolvány száma:

A másodfokú eljárásban felmerült 39.725 (harminckilencezer-hétszázhuszonöt) Ft bünygyi költségből **I.r. vádlottat** 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) Ft, VII.r. vádlottat 22.225 (huszonkettőezer-kettőszázhuszonöt) Ft megfizetésére kötelezi az állam javára.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék hat terhelt büntetőjogi felelősségéről döntött. **III.r. ... és VIII.r.** vádlottak a vádemelést követően tárgyalási szakban elhunytak, velük szemben az elsőfokú bíróság a büntetőeljárást megszüntette.

A Győri Törvényszék a 2014. március 25. napján kihirdetett B.159/2008/516. számú ítéletében megállapította **I.r. vádlott** bűnösségét:

- 4 rb a Btk.318.§ (1) bekezdésében ütköző a (2) bekezdés c/ pont és a (6) bekezdés b/ pont szerint minősülő jelentős kárt okozó üzletszerűen társtettesként elkövetett csalás bűntettében (3., 4., 6/a., 6/b. tényállási pont),
- 1 rb jelentős kárt okozó üzletszerűen felbujtóként elkövetett csalás bűntettében a Btk.318.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c/ pont, (6) bekezdés b/ pont szerint (2. tényállási pont),
- 1 rb nagyobb kárt okozó üzletszerűen felbujtóként elkövetett csalás bűntettében a Btk.318.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c/ pont, (5) bekezdés b/ pont szerint (1. tényállási pont),

VII.r. vádlott bűnösségét megállapította:

- 1 rb, jelentős kárt okozó, felbujtóként elkövetett csalás bűntettében a Btk.318.§ (1) bekezdés és (5) bekezdés a/ pont (1. tényállási pont) és
- 1 rb, felbujtóként elkövetett csalás bűntettében a Btk. 318. § (1) bekezdés és (4) bekezdés a/ pontja szerint (2. tényállási pont).

I.r. vádlottat 2 év börtönbüntetésre, VII.r vádlottat 9 hónap börtönbüntetésre ítélte halmazati büntetésül.

A kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását **I.r. vádlott** vonatkozásában 5 évi, VII.r. vádlott esetében 2 évi próbaidőre felfüggesztette. VII.r. vádlottat előzetes mentesítésben is részesítette.

A kiszabott börtönbüntetések tartamába beszámította a **I.r.** és VII.r. vádlott által előzetes letartóztatásban töltött időt.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett **I.r. vádlottól** lefoglalt és letétként kezelt 670.000 forint, továbbá egy darab 67 cm hosszúságú arany nyaklánc lefoglalásának megszüntetése után a terheltek történő kiadásáról, illetőleg az általa külön és egyetemlegesen viselendő bűnügyi költség biztosítására való visszatartásáról, valamint az egyéb bűnjelek jogi sorsáról, továbbá a terheltek által külön-külön, illetve egyetemlegesen megfizetendő és az állam terhén maradó bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet **II.r. vádlott, IV.r. vádlott, V.r. vádlott és VI.r. vádlott** vonatkozásában jogorvoslati kérelem hiányában 2014. március 26. napján jogerőre emelkedett, így nem képezte a felülbírálat tárgyát.

Az ítélet ellen az ügyész **I.r. vádlott** terhére jelentett be fellebbezést súlyosítás; végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett. **I.r. vádlott** és védője a lefoglalt készpénz és nyaklánc bűnügyi költség biztosítására történő visszatartása miatt, ezek kiadása érdekében, míg VII.r. vádlott pedig felmentésért éltek jogorvoslati kérelemmel.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.324/2008/36-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést helyes indokai alapján fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta megalapozottnak. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság számos, de a felülbírálatot nem akadályozó relatív hatályú eljárási szabálysértést követett el. A vádirat 2008. május 21. napján történt benyújtását követően csak 2014. március 25. napján született meg az elsőfokú ügydöntő határozat, melynek írásba foglalása és a másodfokú bírósághoz való felterjesztése további jelentős késedelemmel; csak 2015. január 16. napján történt meg. Az eljárás ilyen mértékű elhúzódása a tisztességes eljárás követelményébe ütközik. **I.r. vádlott** tekintetében a vádirat ismertetése, továbbá a Be.310.§ (2) bekezdés szerint - a 6-os tényállási pont vonatkozásában a vád kiterjesztése folytán - a tárgyalás elnapolására irányuló védelmi indítványokat elbíráló végzés meghozatala, és több más, védelmi oldal által kezdeményezett bizonyítási indítvány elbírálása elmaradt.

A törvényszék 2012. május 18. napján meghozott végzésével **I.r. vádlott** meghatalmazott védőjét - dr. Kurucz Péter ügyvédet - kizárta a büntetőeljárásból. Azokat a tárgyalási napokat tehát, amelyeken a kizárt védő vett részt, olyan személy távollétében tartotta meg, akinek a részvétele a törvény értelmében (Be.242.§ (1) bekezdés a/ pont) kötelező lett volna. A 296., 427., 438., 443., 452. és 458. számú tárgyalási jegyzőkönyvek tartalma alapján azonban utóbb szabályosan megismételte azokat az eljárási cselekményeket, melyeket a törvényes védő jelenléte nélkül bonyolított le. A megalapozott tényállás megállapításához szükséges lényeges bizonyítást ismét lefolytatta, amikor a 363. számú tárgyalási jegyzőkönyv anyagát ismertetve, továbbá újra meghallgatta Kulcsár Béla igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértőt, valamint a 6/A. és 6/B. tényállási pontok tekintetében kihallgatta a tanúkat és beszerezte a szükséges iratanyagot. Ily módon az eljárási hibát kiküszöbölte.

I.r. és VII.r. vádlott tagadásával szemben az őket érintő tényállási pontokban a vádlott társak, és egyéb személyi, illetve okirati bizonyítékok alapján mérlegeléssel állapította meg a tényállást, melyhez fűzött indokolásában számba vette a felmerült adatokat, majd összefoglalóan értékelte azokat és helyes következtetést vont le a terheltek bűnösségére.

Az ügyész a tényállást megalapozottnak tartotta és annak kiegészítését csupán a sértett magánfelek képviselői által érvényesített polgári jogi igények időpontjával és összegeivel kérte.

Rámutatott, hogy a törvényszék tévedett, amikor az 1978. évi IV. számú törvény, azaz az elkövetéskor hatályos anyag jog szerint minősítette a cselekményeket, ugyanis az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény (Btk.) az értékhatár megváltozása és a feltételes szabadságra bocsátás szabályozása folytán mindkét fellebbezéssel érintett terhelt esetében kedvezőbb elbírálást eredményezne. A büntetéskiszabást is támadta akként, hogy **I.r. vádlott** a a törvényszék a többszörösen minősülő, többrendbeli vagyron elleni bűncselekménye miatt az irányadó középértéktől csak jelentősen elmaradó tartamú, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, melyben nem fejeződik ki a súlyosító körülmények nyomatéka, és az I.r. vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség magas foka. VII.r. vádlott esetében nem kifogásolta a joghátrány nemét és mértékét, mert az új Btk. alkalmazása mellett egyik cselekménye enyhébben minősül, ám így is a törvényes kereten belüli, a törvényi minimumhoz közelítő a vele szemben alkalmazott, és végrehajtásában szintén próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés, mely az előzetes mentesítés mellett összességében arányos és szükséges.

Az ügyész kifogásolta, hogy a törvényszék a bejelentett polgári jogi igényeket a Be.335.§ (2) bekezdésében foglalt törvényi kötelezettség ellenére nem bírálta el és indítványozta, hogy az ítéltábla ezt pótolja. Az I.r. vádlottól lefoglalt és az I.r. vádlott által kiadni kért nyaklánc és pénz tekintetében rámutatott, hogy **I.r. vádlott** maga sem vitatta, miszerint az ékszer az ő tulajdona, azt a feleségétől kapta, a készpénz eredete vonatkozásában viszont homályos és ellentmondó nyilatkozatokat tett. Az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor e dolgok lefoglalásának megszüntetése, és kiadása mellett a **I.r. vádlottal** szemben megállapított bűnügyi költség biztosítására azokat visszatartotta.

Összességében indítványozta, hogy a táblabíróság állapítsa meg, hogy **I.r. vádlott** 2008. május 15. napjától kezdődően lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt állt, a **I.r.** és VII.r. vádlott terhére megállapított bűncselekmények minősítését a 2012. évi C. törvény szerint változtassa meg, mellőzze az I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést, és mellékbüntetésül közügyektől eltiltásra ítélje. Állapítsa meg, hogy **I.r. vádlott** a büntetés végrehajtása esetén legkorábban a szabadságvesztés 2/3-ad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyetemlegesen kötelezze **I.r.** és VII.r. vádlottat, hogy a **1. magánfél** Rt részére 412.000 forintot, az **2. magánfél** Zrt részére 2.878.200 forintot, továbbá külön az I.r. vádlott a **3. magánfél** Kft részére 19.104.706 forintot, és ennek 2007. május 22. napjától a kifizetés napjáig számított kamatát, míg a **4. magánfél** Kft részére 12.000.000 forintot fizessen meg. Kötelezze a két terheltet, hogy az elbírált polgári jogi igények után az állam javára az adóhatóság külön felhívására fizessék meg az eljárási illetéket. Egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

A másodfokú bíróság nyilvános ülésén megjelent ügyész a fellebbezést és indítványait az átirat tartamának megfelelően fenntartotta. Az eljárási szabálysértések körében kiemelte, hogy a vádirat benyújtásához képest előzetes letartóztatottak ellen soron kívül lefolytatandó, kiemelt büntetőügyben az elsőfokú bíróság az első tárgyalást csak egy évvel később; 2009. május 11. napján tartotta meg, majd az ügydöntő határozat kihirdetését követően újabb tíz

hónapot késlekedett a másodfokú bíróságra történő felterjesztéssel. Ez a perrendi hiba, és az átiratban felsorolt más eljárási szabálysértések nem akadályozzák a másodfokú felülbírálatot. A bűnösségi körülmények közül mellőzni indítványozta mindkét vádlott büntetetttségére vonatkozó megállapítást, tekintve, hogy azok a bűnügyi nyilvántartó adatbázisában már nem szerepelnek és mentesültek a büntetett előélettel járó joghátrány alól. Az átiratba foglalt indítványait változatlan formában ismételte meg.

I.r. vádlott védője perbeszédében hangsúlyozta, hogy a bűnösség megállapítás és a büntetés tekintetében nem jelentettek be fellebbezést, kizárólag a lefoglalt készpénz és nyaklánc visszatartását kifogásolják. Osztotta az ügyész azon álláspontját, hogy védence tekintetében a hatályos Btk. alkalmazása kedvezőbb, ugyanakkor kérte a súlyosításra irányuló indítvány elutasítását, arra figyelemmel, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetése óta további jelentős idő telt el, ezért a végrehajtandó börtönbüntetés kiszabása, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása már megtorló jellegű lenne és túlmutatna a büntetési célokon. Kérte a másodfokú bíróságot, hogy a készpénz és az arany nyaklánc kiadását rendelje el, illetve azokat visszatartására vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzze. Egyéb tekintetben a törvényszék ítéletét **I.r. vádlott** vonatkozásában hagyja helyben.

VII.r. vádlott védője a felmentés érdekében bejelentett fellebbezést fenntartotta, és kérte, hogy a táblabíróság a védencét érintő 1. és 2. tényállási pontban írt cselekményeknél a vádlotti vallomásnak megfelelően azt állapítsa meg, hogy az azokban **VII.r. vádlott** nem vett részt és e bűncselekmények miatt emelt vád alól őt mentse fel.

I.r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában a terhére rótt cselekmények tekintetében kifejtette, hogy téves az ítéleti megállapítás miszerint **II.r. vádlott** a barátja lett volna, ugyanis ő 1977. óta külföldön élt, és csak a vádiratban foglalt események előtt nem sokkal elevenítette fel a II.r. vádlottal való ismeretségét. Tagadta, hogy Romániában járt volna, erre - állítása szerint - a vádlott társak és a tanúk rosszul emlékeztek. A tényállás 6. pontjában írt cselekmények tekintetében nem járt a **1. Kft** telephelyén, vele az alkalmazottak nem találkozhattak. Ismét előadta, hogy a 670.000 forint egy ismerőse pénze volt, melyből egy zálogtárgyat kellett volna kiváltania, amikor őt a nyomozóhatóság elfogadta. A leánya hitelt vett fel a **1. Bank**tól annak érdekében, hogy a lefoglalt pénzösszeget a megbízónak vissza tudják fizetni. Az aranylánc valójában a fiáé volt, amelyet a lefoglalás előtt gyakran zálogba adott, mert megélhetési problémái voltak. Ezért mindkét értéket saját részére kiadni kérte, ígéretet téve arra, hogy a terhére külön megállapított bűnügyi költséget, illetőleg az aranylánc felbecsült értékét, azaz, 226.000 forintot a bírósági gazdasági hivatal letéti számlájára a pénztáron keresztül befizet. Egyéb tekintetben csatlakozott a védője kérelméhez.

VII.r. vádlott elmondta, hogy a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el és védőjével egyezően felmentését kérte. Kifejtette, hogy főként **II.r. vádlott** különböző beadványai és panaszai miatt húzódott el az elsőfokú eljárás, melyben többször kellett ismételni is. A kötelező védelem folytán akkor is ott kellett lennie a védőnek a tárgyaláson, ha az adott bizonyítás nem az 1-2. tényállási ponttal volt kapcsolatos. Az így felmerült bűnügyi költségből az elsőfokú bíróság őt külön 623.970 forint megfizetésére kötelezte, amelyet

súlyosan méltánytalannak tart, mivel nem az ő magatartásával összefüggésben keletkezett ez a tetemes költség. Kérte a másodfokú bíróságot, hogy amennyiben nem ad helyt a felmentésre vonatkozó indítványnak, abban az esetben mérsékelje az általa megfizetendő bűnügyi költség összegét.

A Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül a kétoldalú fellebbezésekre való tekintettel oly módon, hogy a Be.349.§ (1) bekezdése értelmében ez nem érintette a jogerősen elítélt terheltek cselekvőségét.

Az eljárás törvényessége szempontjából megállapíthatóak mindazon perrendi hibák, amikre az ügyészi átirat felhívta a figyelmet. Az elsőfokú bíróság a Be.278.§ (1), (3) és (4) bekezdésében írott kötelezettségeit megsértve egy évig nem tűzött ki tárgyalást, annak ellenére sem, hogy vádemeléskor **I.r.**, **II.r.** és az időközben elhunyt **III.r. vádlott** előzetes letartóztatásban voltak, mely körülmény folytán az ügy soron kívüliséget élvezett.

Az ügy a 2011. július 1. és 2013. szeptember 1. napja között hatályos Be.554/B.§-a értelmében un. kiemelt jelentőségű ügy volt, mely tény az említett eljárási szabály bevezetését követően végzéssel kellett volna megállapítania a következő 2011. október 12. napján megtartott tárgyalási napon és a további bizonyítási cselekmények alkalmával ennek megfelelően kellett a speciális szabályokat megtartani. E pervezető határozat meghozatala is elmaradt. A kizárt védő részvételével felvett bizonyítási cselekmények egy része **I.r.** vádlottat egyáltalán nem érintette, másrészt a **VI.r. vádlott** kölcsönfelvételével kapcsolatban kihallgatott **1. tanú** vallomása az **I.r.** vádlott szempontjából szintén irreleváns volt. A 2011. november 7. napján tartott tárgyalás anyagát utóbb - a 2012. november 26-án megtartott tárgyaláson - a törvényszék ismertette. A 2012. január 2-én és 4-én, Kulcsár Béla igazságügyi műszaki szakértőnek a **1.** Magyarország Kft cégeitől bérelt gépek tárgyában történt meghallgatásakor szintén a kizárt védő volt jelen, de **I.r. vádlott** már a 2011. október 12. napi tárgyalás előtt megkapta a törvényszéktől a 856-os utóiratszámra benyújtott szakvéleményt, melyről úgy nyilatkozott, hogy azt ismeri, és nem vitatja. Ugyancsak a 6-os tényállási pontban **I.r. vádlott** cselekményéhez kapcsolódóan **2.** tanút a törvényszék - már az új védő jelenlétében - 2013. február 4-én ismét kihallgatta. Ily módon a 6. tényállási pontban rögzített cselekménnyel összefüggésben az ismétlések folytán törvényes bizonyítás keretében lehetett a tényállást tisztázni, ezáltal kiküszöbölve a Be.373.§ (1) bekezdés II/d. pontjában írott azon eljárási hibát, miszerint egy tárgyalási szakaszban nem volt jelen olyan személy, akinek a részvétele kötelező lett volna.

Nem vitásan a vádkiterjesztés alkalmával nem döntött a Be.310.§ (2) bekezdés szerint a tárgyalás elnapolása körében a védelmi indítványokról. Ez a hiba terhelti jogok sérelmével valójában nem járt, hiszen csak formálisan módosította az ügyész a vádat a 6-os pontban rögzített csalások tekintetében, amikor az iratok alapján tisztázódott, hogy két különböző jogi személy volt a két bérbe vett munkagép tulajdonosa.

Kétségtelen tény, hogy az ítélet írásba foglalása 10 hónap alatt történt meg, ez azonban a Be.260.§ (4) bekezdésében foglalt olyan eljárási szabálysértés, amely kívül esik a Be.375.§ (1) bekezdésében megfogalmazott, hatályon kívül helyezést eredményező relatív perrendi hibákat meghatározó körön.

Összességében megállapítható, hogy a törvényszék nem vétett olyan eljárási szabálysértéseket, melyek gátját jelentették volna a másodfokú érdemi felülbírálatnak.

A hosszú bizonyítási eljárás során a törvényszék közel 50 tárgyalási napot tartott, melynek során kihallgatta mind a nyolc vádlottat, minden indítványozott tanút, egyeseket többször is, szakértői bizonyítást rendelt el, meghallgatta a szakértőket, ellentmondás esetén ismertette a terheltek és a tanúk nyomozás során tett vallomásait, ezek ütköztetésével illetve szembesítés útján megkísérelte a felmerülő ellentmondásokat tisztázni. Ismertetéssel tárgyalás anyagává tette a nyomozás során beszerzett illetőleg bírói szakban összegyűjtött fontos okiratok tartalmát, a szakértő véleményeket, így feltárt minden bizonyítékot, amely az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges volt. Indokolási kötelezettségének is eleget tett, amikor számba vette **I.r.** és **VII.r.** vádlottak védekezésével szemben a vádlott társak és azon tanúk vallomásait, akik közvetlen vagy közvetett információval rendelkeztek a két terhelt cselekvőségével kapcsolatban. E - főként szubjektív - bizonyítási eszközöket egymással egybevetette, sommásan értékelte és megalapozott tényállást állapított meg.

Az időrendben tényállásba szedett cselekménysor jól mutatja a terheltek közötti kapcsolat kialakulását és folyamatát, az egymás között, személyiségükhöz illően felosztott szerepköröket, a rendkívül hasonló módon és eszközökkel megvalósított elkövetési magatartásukat. **I.r. vádlott**, aki két cselekmény kivételével valamennyi vádpontban érintett volt, illetve **II.r. vádlott** gyakorolták az ötletadó, vezető szerepet. **IV.r. vádlott**, **VII.r. vádlott** különböző segítő feladatokat láttak el; gépeket szállítottak, a vádlott társak felé közvetítettek. **VI.r. vádlott**, **V.r. vádlott**, **III.r. vádlott** és **VIII.r. vádlott** a tipikus „strómanok”, akik a tranzakciókhoz nevüket adva, vagy a **I.r.** és **II.r.** vádlott által működtetett, valódi gazdasági tevékenységet nem folytató fiktív cégek képviselőjében végrehajtották az **I.** és **II.r.** vádlott által eltervezett, illetőleg előkészített cselekményeket.

I.r. és **VII.r.** vádlott tagadta a bűncselekményekben való részvételét (nyomozati irat 1059-1077. oldal és 142-es jegyzőkönyv 95-106. oldal, valamint 56-os jegyzőkönyv 29-33. oldal).

Az 1. és 2. tényállási pontok tekintetében **VI.r. vádlott** tényfeltáró és saját bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomása szolgált alapul, aki elmondta, hogy **VII.r.** és **I.r.** vádlottak kérték meg saját részükre motor vásárlására, azzal a magyarázattal, hogy ők **BAR** listások, így saját nevükben nem vehetnek fel áruvásárlási hitelt. Nem ő volt az egyetlen ilyen személy, másról is tudta, hogy motort, meg autót vett az **I.r.** vádlott kérésére. Ő maga még két személyautót vett meg **I.r.** vádlott rábírására, amely miatt ugyancsak nyomozás volt folyamatban (nyomozati irat 1568. oldal). A rendszer jelen ügyben az volt, hogy a hitelszerződések aláírása után a továbbiakban a két vádlott járt el, a jármű átvételénél is ők jelentek meg, és értesítési telefonszámként is **I.r. vádlott** száma lett megadva. A másik motor vásárlására is hasonló módon került sor **B.-on**. A **VI.r.** vádlott aktív szerepe abban merült ki, hogy a 2005. áprilisában vásárolt járművet egy évvel később a 1. magánfél Bank, ... úti telephelyén visszaadta, mivel a vádlott társak a hiteltörlesztést ígéretükkel ellentétben nem fizették, és a szerződést a bank ezért felmondta. Ezt a motort kifejezetten **VII.r.** vádlott kérésére vásárolta meg (nyomozati irat 1577. oldal), majd a banktól kapott csekkeket átadta az **I.** és a **II.r.** vádlottaknak. A bank feljelentést tett a szerződés csalárd megszegése miatt, ekkor adta vissza a járművet **I.r. vádlott VI.r. vádlottnak**, hogy vissza tudja vinni a pénzintézetnek. A **B.-on** vett motor hitelfelvételénél mindhárman jelen voltak, ahol **VI.r. vádlott** aláírta az okiratokat, utána csak akkor értesült a motor sorsáról, amikor a bank által

megbízott behajtó felkereste (nyomozati iratok 1566-1592. oldal illetve 142. jegyzőkönyv 68-72. oldal). Az 1575. lapszámon található átadás-átvételi jegyzőkönyv bizonyítja, miszerint **VI.r. vádlott** a járművet visszaszolgáltatta a behajtással megbízott **2. Kft**-nek.

I.r. vádlott ténylegesen elkísérte **VI.r. vádlottat** a b.-i hitelfelvételhez, mert emlékezett rá **H.G.**, aki az ügyintézés lebonyolította (nyomozati irat 692. oldal és 181. jkv. 6. oldal).

VII.r. vádlott a további tényállási pontokban nem volt érintett, de a vádlott társakkal való kapcsolatára vonatkozóan **III.r. vádlott** elmondta, hogy a **VII.r. vádlott** kérte fel a **3. Kft** ügyvezetőségének elvállalására. **VII.r. vádlott** - akit gúnynevén, G.-ként ismert - megkereste őt a hajléktalanszállón és elmondta neki, hogy a ... úton a XVII. kerületben lévő telephelyen van egy irodahelyiség, ahol lakhatna, továbbá elkérte a **III.r. vádlott** és élettársa iratait, később pedig elvitte a II. kerületbe egy ügyvédhez, ahol alá kellett írnia a **3. Kft** iratait. Papíron ő lett a cég ügyvezetője, élettársa pedig a kft tagja, de a cégiratok mindvégig a **VII.r. vádlottnál** voltak (nyomozati irat 1133. oldal). **VII.r. vádlott** ezeket a tényeket maga is elismerte, illetőleg beszélt arról, hogy **I.r. vádlottal** 8-10 évig üzleti és baráti viszonyban is volt. Barátságukat **II.r. vádlott** megjelenése zilálta szét, aki nagyon agresszív ember benyomását keltette (nyomozati irat 1199. oldal).

III.r. vádlott vallomását alátámasztották azok a cégiratok, melyekből kitűnik, hogy a volt **III.r. vádlott** többször is vállalt névleges cégvezetőséget anyagi, vagy más előny ígérete fejében (nyomozati irat 1141. oldal).

A két tényállási pont bizonyítási anyaga alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett arra, hogy **I.r.**, illetve **VII.r. vádlott** a háttérből **VI.r. vádlottat** irányítva a saját anyagi érdekeltségüktől vezérelve két olyan hitszerződést kötöttek, amelyek törlesztésére szándéka és teljesítő képessége nem volt. A szerződések megkötése **VI.r. vádlott** munkaviszonyát igazoló hamis magánokiratok bemutatásával történt, melyeknek valótlan voltáról mindkét vádlott tudott, hiszen megállapodásuk szerint nem is a **VI.r. vádlott** fizette volna a járműhitelek részleteit. A hitelező pénzintézeteknek a kölcsön vissza nem fizetésével kárt okozó csalási cselekmények tettese **VI.r. vádlott**, a felbujtói pedig **I.r. vádlott** és **VII.r. vádlott** voltak.

A 3-4. és 6. tényállási pont vonatkozásában az eljárás során **III.r. vádlott** és **IV.r. vádlott** terhelő vallomást tettek **I.r. vádlott** tekintetében, részletesen és egymással lényegében egyező módon mondták el, miként utaztak együtt Romániába és vitték el a kibérelt munkagépeket, majd rakták le **N.** közelében ugyanazon a helyen (nyomozati iratok 1454-1507. oldal és 56-os jegyzőkönyvhöz csatolt XIV. számú levél).

VIII.r. vádlott - a bíró szakban elhunyt **VIII.r. vádlott** - vallomásában elmondta, hogy minden alkalommal **I.r.** és **II.r. vádlottak** kísérték el, amikor ügyeket kellett intéznie az **4. Kft** nevében, aminek csak formálisan volt ügyvezetője 2007. január 17. napjából, hiszen a **II.r. vádlott** tartotta magánál a teljes iratanyagot és hozta meg a gazdasági döntéseket. Az **I.r.** és **II.r. vádlott** sok gépet, illetve kocsit szállított ki Romániába, Szerbiába, Görögországba és Spanyolországba. **V.r. vádlottat** is úgy ismerte meg, mint aki **I.r. vádlott** romániai partnere (nyomozati irat 1547-1549. oldal).

3. tanú volt a **5. Kft** ügyvezetője, mely céget az álnéven bemutatkozott **II.r. vádlott** többször is megkeresett, hogy szállítsák ki a munkagépeket **N.-ra**. **4. tanú** szállítás vezetőként vette fel a külföldi fuvarrendeléseket és **III.r. vádlott**, **II.r. vádlott** illetve **I.r. vádlott**

személyében felismerte a megbízókat, akik két szállítás alkalmával a **5. Kft** telephelyére hozták a Romániába kivételre szánt munkagépeket (160. jegyzőkönyv 46. oldal).

E szállításokban a **5. Kft** sofőrjei vezették a járműszállító kamionokat, akik közül **5. tanú** és **6. tanú** mindketten emlékeztek **I.r. vádlottra**, elmondták, hogy az **I.r. vádlott** ült velük a vezetőfülkébe, irányította őket a kiválasztott útvonalon, majd kifizette a fuvardíjat (160-as jegyzőkönyv 40. és 86. oldal).

7. tanú a **3. magánfél** Kft képviselője előadta, hogy a **6. Kft** nevében nem csak **V.r. vádlott**, hanem **I.r.** és **II.r.** vádlottak is jelent voltak a Volvo BL71 típusú kotrórakodó és mini homlokrakodó gép kibérlésekor (nyomozati irat 1155. oldal és 160. jegyzőkönyv 13. oldal). **V.r. vádlott** nyomozás során még tanú pozícióban vallotta, hogy a **6. Kft** nevében 2007. július 10-én kibérelt Bomag úthengert **I.r. vádlott** szállította el a ...úti telephelyre. A **3. magánfél** Kft-hez azért vitték magukkal őt az **I.** és a **II.r.** vádlottak, mert azt állították, hogy munkát fognak kapni a cégtől. Ez a gép is a ... úti telephelyre került, majd onnan néhány nap múlva a vele együtt kibérelt mini homlokrakodóval együtt eltűnt (nyomozati irat 1243. oldal).

8. tanú a **4. magánfél** Kft ügyvezetője megerősítette az **V.r. vádlott** vallomását (nyomozati irat 1235. oldal), abban a tekintetben, hogy a Bomag úthenger kibérlésekor **IV.r. vádlott** és **V.r. vádlott** voltak jelen. A gép eltűnését követően viszont **I.r. vádlott** tett ígéretet, hogy eljár a felkutatás érdekében. Ekkor került telefonon kapcsolatba a sértett cég képviselőjével. Az **I.r. vádlott** azonban nem volt ott a munkagép bérbevételekor, vagyis e cselekménybe csak utólag, abban a szakaszban kapcsolódott be, amikor a gépet Romániába szállították, és ott ismeretlen személynek értékesítették (160. jegyzőkönyv 55. oldal).

9. tanú volt az a személy, akit **II.r. vádlott** odaköltöztetett a **1., ...** szám alatti telephelyre, ezért látta az oda hordott, majd néhány nap múlva elszállított, a sértett cégektől származó munkagépeket. A tanú a telephely őrzése során kapcsolatba került **VII.r., VIII.r.** és **V.r.**, továbbá **III.r.** vádlottakkal is, ily módon alátámasztva a terheltek között fennállt bűnkapcsolatot. Egy fiktív cégalapítás kapcsán **VIII.r. vádlottnak** tettestársa volt a közokirat-hamisítás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben (181. jegyzőkönyv 16. oldal).

A gy.-i székhelyű **1. Kft** telephelyén való személyes közreműködésről **10. tanú, 11. tanú** és **12. tanú** tettek vallomást, akik az **I.r. vádlottat** egyértelműen felismerték, és elmondták, hogy mindkét alkalommal az **I.r. vádlott** és **II.r. vádlott** tárgyaltak a gépek kibérléséről, szemmel láthatóan ők voltak a meghatározó személyiségek, **III.r. vádlottal** szemben, aki nem folyt bele az üzleti feltételek megbeszélésébe. Szerepe abban merült ki, hogy **I.r. vádlottal** együtt volt ott, amikor a munkagép bérletének első részletét kifizették (258-as jegyzőkönyv 16-62. oldal).

A cégvezetők vallomásából, továbbá a számviteli iratokból lehetett megállapítani miszerint a 6/A és 6/B tényállásban írt két gép tulajdonosa nem egy és ugyanaz a jogi személy, ennek megfelelően került sor a 2 rb bűncselekmény megállapítására irányuló vádkiterjesztésre. A gépek értéke vonatkozásában a nyomozás során Fekete Sándor adott szakvéleményt (nyomozati irat 630. oldal), aki azonban az igazságügyi szakértő névjegyzékben nem szerepelt, ezért a törvényszék szakértői kompetencia hiányában kizárta és kirendelte Kulcsár Béla igazságügyi műszaki szakértőt a munkagépek elkövetésakor aktuális forgalmi értékének meghatározására. Ez a szakvélemény kétely nélküli volt, ily módon a tényállás alapjául szolgált (263. számú utóirat, 196. jegyzőkönyv 15. oldal).

A tényállás 5. pontja **III.r. vádlott** vallomása alapján (nyomozati irat 1152. oldal) tartalmazza, hogy a 7. Zrt tulajdonában volt Samsung típusú villás targoncát **II.r. vádlott** két ismeretlenül maradt személynek 970.000 forintért eladta, majd közölte társaival, hogy ezt az összeget be kell ruházni a románokkal megbeszélte 1.-es üzletbe, ezért a megszerzett pénzből most semmit sem kapnak. **II.r. vádlott** azt is megígérte **III.r. vádlottnak**, hogy amikor a 1. Kft-től az ő közreműködésével bérelt gépeket el tudja adni Romániában, akkor a megszerzett vételár nagyságától függően adni fog a **III.r. vádlottnak** 500-600 ezer forintot (nyomozati irat 1153. oldal).

Ebből azt a következtetést kell és lehet levonni, hogy **I.r.** és **II.r.** vádlottak konkrét megrendelések alapján, ismeretlenül maradt román orgazda részére szállították ki és adták el a magyar cégektől bérelt nagy értékű munkagépeket. Másképp nem is képzelhető el, hogy finanszírozni tudták volna a következő gép első bérleti díját és kaucióját, valamint a kiszállítás költségeit, hiszen ezek nagy összegek voltak, a vádlottak pedig nem rendelkeztek sem állandó megélhetést biztosító munkaviszonnyal, sem más olyan volumenű jövedelemmel, amiből ezt legálisan fedezhették volna. **I.r.** vádlottnál, aki öt kiskorú gyermeke eltartás érdekében még futárkodott is, az elfogása időpontjában 670.000 forintot talált a nyomozó hatóság, melynek eredetéről homályos történetet adott elő, de aligha származott a megjelölt tevékenységből (nyomozati irat 507. oldal).

A csatolt előéleti és cégiratokból tükröződik, hogy valódi gazdasági tevékenységet nem folytató, csak papíron létező cégek leple alatt ügyeskedve számos esetben kerültek összeütközésbe a büntetőjogi szabályokkal, valamely vagyon elleni, intellektuális, vagy gazdasági bűncselekmény miatt.

A fent írtakból kitűnik, hogy a védelmi érvelés elsősorban bizonyítékok értékelését támadta. Az elsőfokú bíróság azonban logikus és teljes körű mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg, amely a másodfokú döntésnek is alapjául szolgált. Azonos bizonyítási anyag mellett a fellebbezési eljárásban a törvényesen elvégzett mérlegelési tevékenység alappal nem támadható és a felmentésre irányuló törekvések nem foghattak helyt.

Az elsőfokú bíróság tényállása a Be.351.§ (2) bekezdés b/ és d/ pontjai alapján személyi és történeti részében egyaránt pontosításra szorul a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja szerint az iratok tartalma illetőleg helyes ténybeli következtetés útján.

A személyi részben **I.r. vádlott** az ítélet 11. oldalán az 1./ sorszámú elítéléssel járó joghátrányok alól a törvény erejénél fogva mentesült, ez az előéleti adat a bűnügyi nyilvántartó adatai közül már törlésre került.

A 2./ sorszámú elítélés jelen eljárás hatálya alatt történt, mivel a Pesti Központi Kerületi Bíróság 31.B.XVII.25719/2008/27. számú 2010. október 29-én kelt és azon a napon jogerős ítéletével, a 2004. szeptember 3. napján megvalósított jármű önkényes elvételének büntette miatt az **I.r. vádlottat** 300 napi tétel összesen 75.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

I.r. vádlottal szemben jelen három további büntetőeljárás folyik.

A **Budapest XIV-XVI. Kerületi Ügyészség** 2010. március 29. napján emelt vádat ellene, jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt. Ugyanezen ügyészség B.743/2007. számú vádiratban 2012. március 20. napján vádolta meg 7 rb jelentős kárt okozó

üzletszerűen elkövetett csalás büntette és közokirat hamisítás büntette miatt. A **Budapest XVII. Kerületi Rendőrkapitányság** 2117/2013.Bü. szám alatt jelentős kárt okozó csalás büntette miatt folytatott vele szemben nyomozást és az iratok vádemelésre megküldte 2015. július 29. napján az illetékes vádhatóságnak. A folyamatban lévő bűnügyekben elbírálandó vagyron elleni cselekmények elkövetési ideje 2006. május 1-december 1-ig, 2007. és 2012. október 10-december 3-ig terjedő időszak.

Az ítélet 13. oldalán VII.r. vádlott előéleti adatai közül mellőzendő az 1./ sorszám alatti PKKB ítélete, mely a bűnügyi nyilvántartás adatai közül már törlésre került.

A 2./ sorszámú, a **Budapesti XX., XXI., és XXIII. Kerületi Bíróság** 12.B.XX.71/2012/10. számú ítélete - jelen eljárás hatálya alatt - 2012. április 26. napján kelt és 2012. május 2. napán emelkedett jogerőre. Ez ügyben a bíróság egyedi azonosító jel meghamisításának büntette miatt a VII.r. vádlottat 60 napi tétel, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A bűncselekmény elkövetési ideje 2011. október 29. napja volt.

VII.r. vádlott ellen a 1.i VI-VII. Kerületi Rendőrkapitányságon 2009. május 1. napján indult 1196/2007.Bü. szám alatt nyomozás gazdasági adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása és közokirat hamisítás büntette alapos gyanúja miatt.

A történeti tényállás 1. pontja 16. oldalon azzal egészítendő ki, hogy a **1. magánfél** Zrt polgári jogi igényét 1.758.624 forint erejéig a feljelentése megtételekor 2006. március 16. napján előterjesztette.

A tényállás 2. pontjánál a 17. oldal 5. bekezdése azzal folytatódik, hogy az **2. magánfél** Kft 2006. július 17. napján a feljelentése megtételekor 3.130.561 forint megtérítése iránt terjesztette elő polgári jogi igényét (nyomozat iratok 148. oldal).

A tényállás 3. pontja a 18. oldal 3. bekezdés utolsó sorában úgy pontosítandó, hogy a munkagépet **N.** peremkerületén, egy OMW kútnál rakták le, ahol azt **I.r. vádlott** és **III.r. vádlott** ismeretlenül maradt személyeknek értékesítették.

A **3. magánfél** Kft a 2007. július 6. napján megtett feljelentésében 17.000.000 forint + Áfa és 7,2 millió + Áfa összegben előterjesztette a polgári jogi igényét, melyet 2009. október 7. napján összesen 19.104.706 forint összegre és kamataira módosított (151. számú utóirat).

A 4. tényállási pont esetében a 20. oldal első bekezdése szintén azzal módosul, hogy **I.r.** és **II.r. vádlott** az úthengert egy ismeretlenül maradt személynek eladták. Az utolsó bekezdés azzal egészül ki, hogy a sértett **4. magánfél** Kft feljelentésében 2007. július 13. napján megjelölte 12.000.000 forintban a kár összegét, melyre a polgári jogi igényét bírói szakban előterjesztette (160. sorszámú jegyzőkönyv 65. oldal).

Az 5. tényállási pont az ítélet 20. oldal utolsó bekezdésében azzal egészül ki, hogy a 7. Zrt magánfél polgári jogi igényét 3.800.000 forint erejéig a 2007. szeptember 20. napján megtett feljelentésében előterjesztette.

A tényállás 6/a. pontja a 22. oldal utolsó bekezdésében úgy hangzik, hogy **I.r., IV.r. vádlottak** **N.** külterületén rakták le a munkagépet, melyet ismeretlen személyeknek értékesítettek.

A tényállás 6/b. pontja a 23. oldal első bekezdésében úgy helyes, hogy **I.r., IV.r. vádlott és III.r. vádlott** a 8. Kft tulajdonában volt lánctalpas kotrógépet Romániában N. külterületén lerakták, és ismeretlen személyeknek eladták.

Az így kiegészített és pontosított tényállás minden tekintetben megalapozott, így az ítéletábra erre alapította a határozatát a Be.351.§ (1) bekezdése értelmében.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett **I.r.** és **VII.r** vádlottak bűnösségére.

Tévedett azonban, amikor a cselekmények elbírálásakor az elkövetésben hatályban volt 1978. évi IV. törvény anyagi jogi szabályait alkalmazta. Az ítéletábra osztotta a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, miszerint a vagyon elleni bűncselekmények értékhatárainak megváltozása (a csalás minősítését megalapozó nagyobb kár alsó határa 200.001 forint helyett 500.001 forint, a jelentős kár alsó határa 2.000.001 forint helyett 5.000.001 forint), továbbá a - a Kúria 4/2013. (X.14.) BK véleménye alapján a Btk.2.§ szerinti az elbírálás körébe tartozó - feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának módosulása kedvezőbb a 2012. évi C. törvény szabályai alapján.

Ezért a bűncselekmények minősítését a jelenleg hatályban lévő Btk. szerint megváltoztatta.

A **I.r. vádlott** által elkövetett bűncselekményeket:

- a 3., 6/A. és 6/B. tényállási pontok szerint 3 rb, társtettesként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (5) bekezdés b/ pont),
- a 4. tényállási pont alapján 1 rb, bűnsegédként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont, (5) bekezdés b/ pont),
- az 1. és 2. tényállási pontok szerint 2 rb, felbujtóként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont (4) bekezdés b/ pont) minősítette.

VII.r. vádlott által az 1. és 2. tényállási pontokban írtak alapján elkövetett bűncselekmények 2 rb, felbujtóként elkövetett csalás büntettének (Btk.373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc/ pont (4) bekezdés b/ pont) minősülnek.

A megváltoztatott minősítések jogi indokolása körében az alábbi kiegészítés szükséges. A csalás bűncselekményét azt követi el, aki más jogtalan haszonszerzési célzattal tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel a magatartásával közvetlen ok-okozati összefüggésben kárt okoz. A bűncselekmény akkor befejezett, amikor a kár bekövetkezik.

I.r. és **VII.r.** vádlottak az 1. és 2. tényállási pontban rögzítettek szerint rábírták a kiszolgáltatott anyagi helyzetben lévő **VI.r.** vádlottat, hogy a saját nevében áruhitelt vegyen fel és vásároljon kettő darab motort. Az I. és VII.r. vádlottak azt ígérték, hogy a törlesztő részleteket megfizetik. **VI.r. vádlottnak** sem szándéka, sem lehetősége nem volt a hitelek törlesztésére, ezáltal az elkövetési magatartást (megtévesztést) ő fejtette ki a hitelt biztosító pénzintézet munkatársával szemben, amikor a kölcsönszerződéseket aláírta. Ezért ő a családi cselekmények tettese. **VI.r. vádlott** cselekményének haszonélvezői azonban **I.r.** és **VII.r.** vádlottak voltak, hiszen a járműveket ők akarták megszerezni, ők is birtokolták, illetőleg rendelkeztek azok felett, amíg a hitelszerződéseket a pénzintézet fel nem mondta. A két terhelt bocsátotta rendelkezésre a motor megvásárlásához szükséges 950.000 forint illetőleg 319.800 forint önrészt is. Az I. és VII.r. vádlottak így módon felbujtók a Btk.14.§ (1)

bekezdése értelmében. A kár bekövetkezett a szerződés megkötésekor, illetőleg abban az időpontban, amikor a pénzügyintézet a járművek vételárának hitelből fedezendő 1.400.000 forintos, illetőleg 2.878.200 forintos részletét az eladónak folyósította. Ezen összegek képezik a kárt. A 2. tényállási pontban írt cselekmény az értékhatár fent írt változása folytán ugyanúgy minősül, mint az 1-es pontban körülírt csalás büntette.

A tényállás egészéből; a 2005. április 14. és 2007. október 3. között, egymást viszonylag rövid időközönként követő cselekmények sorozatából, a terheltek előéleti adataiból és személyi körülményeiből kitűnik, hogy jelen ügy tárgyát képező vagyron elleni bűncselekményeiket rendszeres haszonszerzési célzattal, megélhetésüket, illetőleg az újabb bűncselekmény finanszírozását így biztosítva, azaz üzletszerűen valósították meg. A törvényszék **I.r.**, **II.r.** és **VI.r. vádlott** esetében a tényállás 1-2. pontjában írott cselekményekre nézve is - helyesen - megállapította az üzletszerű elkövetést. Ebből következik, hogy VII.r. vádlott felbujtói magatartása a tettesi alapcselekmény minősítéséhez illeszkedve ugyancsak üzletszerűen elkövetett a 3/2011. Büntető Jogegységi Határozat jogértelmezése alapján.

I.r. vádlott a tényállás 3., 6/a. és 6/b. pontjaiban írt cselekmények elkövetésében oly módon vett részt, hogy **II.r.** vádlottal, illetve **V.r.**, majd **III.r.** vádlottal, továbbá a járművek mozgatását végző **IV.r.** vádlottal a sértettek telephelyein is megjelent, tevékenyen részt vett a megállapodások megkötésében. A munkagépek Romániába szállításában aktívan közreműködött, általában ő ült a tréler vezetőfülkéjében és irányította a sofőrt. A gépek eladását **II.r.** vádlottal, vagy egyedül ő bonyolította külföldön.

A 4. tényállási pontban azonban azt került rögzítésre (**8. tanú** tanúvallomása alapján), hogy a **4. magánfél** Kft b.-i telepén **II.r. vádlott** tárgyalta a cég képviselőjével a Bomag típusú úthenger kibérléséről, a szerződést **V.r. vádlott** írta alá a **6. Kft** ügyvezetőjeként, és **IV.r. vádlott** közreműködött a gép elhozatalában. **I.r. vádlott** tehát a megtevesztő magatartás kifejtésében nem vett részt, hanem kizárólag a Romániába szállítás során járt el a megszokott gyakorlat szerint. E magatartása a Btk.14.§ (2) bekezdésében írt bűnsegédi bűnrészességgnek felel meg, hiszen a jogtalan haszon biztosításában és a károkozásban szándékosan közreműködött, ezzel segítséget nyújtva azon társainak, akik az elkövetési magatartást a bérleti szerződés megkötésekor a sértett tévedésbe ejtésével ténylegesen kifejtették.

A bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel. VII.r. vádlott esetében mellőzendő azonban a felbujtói bűnrészesség, ami nem enyhítő hatású. **I.r. vádlott** tekintetében enyhítő körülmény viszont, hogy az egyik cselekményt bűnsegédként valósította meg.

A megváltozott minősítésekre tekintettel azt is vizsgálni kellett, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott joghátrányok megfelelnek-e a Btk.79.§-ában rögzített büntetési céloknak, elsősorban az általános megelőzés követelményének. Itt meg kell állapítani, hogy az I. vádlott vagyron elleni bűncselekményeinek tárgyi súlya és a személyében rejlő társadalomra veszélyesség foka olyan magas, amely megalapozhatta volna az ügyészség által szorgalmazott súlyosítást.

Az elhúzódó bírói szak folytán beállt kirívóan jelentős időmúlás csak részben írható a vádlottak terhére. Az extrém hosszúságú pertartam azonban mindkét fellebbezéssel érintett terhelt vonatkozásában nyomatékos enyhítő körülmény.

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkeje szerint mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Törvényi kötelessége tehát a bíróságoknak az eljárások ésszerű időn belül való lefolytatása. Jelen ügyben azt kell megállapítani, hogy ez a követelmény sérelmet szenvedett, ugyanis nyolc év telt a bűncselekmények elkövetése óta, melyből a jelentősebb időtartam az elsőfokú bíróság eljárása alatt telt el. Ez akkor sem terhelheti vádlottakat, ha **II.r. vádlott** számos panasza eljárási kifogása miatt az iratokat más hatóságokhoz kellett több alkalommal is megküldeni, és ezek elbírálása jelentős időtartamokat vett igénybe. A másodfokú bíróságnak ezért - figyelemmel a nemzetközi jog és a Legfelsőbb Bíróság, majd a Kúria gyakorlatára - ezt a jelentős időmúlást, amelyhez hozzá számít az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt másfél év, mindenképpen értékelnie kellett a büntetéskiszabása körében.

Erre figyelemmel nem találta indokoltnak az elsőfokú bíróság által a vádlottak cselekményeinek tárgyi súlyával, a bűnösségi körülményekkel, a belső arányosság követelményével, halmazati szabályokkal összhangban álló, helyesen megválasztott nemű és mértékű joghátrányok súlyosítását **I.r. vádlott** tekintetében sem.

VII.r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság enyhítő szakasz alkalmazásával határozta meg a törvényi minimum alatti mértékű börtönbüntetést, melyre a hatályos, jelen ügyben alkalmazott Btk.82.§ (2) bekezdés b/ pontja is lehetőséget biztosít. További enyhítésre azonban nem volt mód, hiszen a törvényszék által felsoroltakhoz képest újabb enyhítő körülményt a táblabíróság sem tudott feltárni. Ennek megfelelően az ítéletábra az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetéseket tekintette kiszabottnak.

A Btk.38. § (2) bekezdés a/ pontja értelmében **I.r.** és VII.r. vádlottak - a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetén - legkorábban a 2/3-ad rész kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Kétségtelen tény, hogy VII.r. vádlott annyiban hozzájárult az eljárási idő elhúzódásához, hogy néhány alkalommal eltűnt a hatóság látóköréből, lakcímeiről elköltözött és nem jelentett be új elérhetőséget, így idézése nehézséget okozott. Az elsőfokú bírósági eljárás időtartamának megnövekedése, a tárgyalás folytonosságának megszakadása miatti ismétlési kötelezettség, ezáltal a tanúk, és szakértők többszöri megidézése nem kapcsolódik az ő magatartásához. Ezért alaposnak találta a másodfokú bíróság azt a kérelmét, hogy főként a kötelezően jelen lévő kirendelt védő díjából keletkezett és a VII.r. vádlott által külön fizetendő 623.970 forint összegű bűnügyi költséget közel a felével, azaz 300.000 forinttal méltányosságból mérsékelje a Be.338.§ (4) bekezdése alkalmazásával. Így a Be.338.§ (1)

bekezdése és (2) bekezdés alapján a VII.r. vádlott 323.970 forint fennmaradó bűnügyi költséget köteles megfizetni.

Helyes a főügyészség azon megállapítása, hogy az elsőfokú bíróság törvénysértő módon elmulasztotta a bejelentett polgári jogi igények elbírálását. A Be.335.§ (2) bekezdése, illetőleg ennek jogértelmezését tartalmazó 81/2010. Büntető Kollégiumi vélemény értelmében, a tényállásban megállapított kár összeg erejéig el kell bírálni a magánfél kártérítési kérelmét. **I.r.** és VII.r. vádlottak azonban nem egyedül valósították meg azokat a vagyoni elleni bűncselekményeket, amelyeknél a kár bekövetkezett, tehát az elkövetéskor hatályos Ptk.339.§ (1) bekezdése és 340.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kellene őket kötelezni a vádlott társakkal együtt a kártérítés és annak járulékaik megfizetésére. A II., IV., V. és VI. vádlottakra azonban jogorvoslati kérelem hiányában az ítélet első fokon jogerőre emelkedett, így rájuk nézve a felülbírálati eljárásban kötelezést tartalmazó határozat nem hozható. A magánfelek számára bűncselekménnyel okozott kár jogcímén, polgári peres út áll nyitva, hogy illetékmentesen érvényesítsék a megtérítési igényüket. Ezért a másodfokú bíróság a polgári jogi igényeket erre az egyéb törvényes útra utasította a Be.335.§ (1) bekezdés II. fordulata alkalmazásával.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy az ítélet bevezető részében tévesen került feltüntetésre a 2011. október 17-i, június 6-i és a 2013. március 8-i tárgyalási nap, mivel ezen alkalmakkor érdemi tárgyalást a bíróság nem tartott. Ezeket az időpontokat a másodfokú bíróság a Be.258.§ (1) bekezdés c/ pontja szerint a rendelkező részből mellőzte. Pótolni kellett ugyanakkor, hogy **I.r. vádlott** a vádemelést követően az elsőfokú ítélet kihirdetéséig lakhelyelhagyási tilalom, mint személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés hatálya alatt állt a Be.258.§ (2) bekezdés a/ pontja szerint.

Mindkét terhelt személyi igazolványának számát, valamint VII.r. vádlott tartózkodási helyét is rögzíteni volt szükséges a Be.258.§ (2) bekezdés b/ pontja értelmében.

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

A lefoglalt pénzösszeg és aranylánc tulajdonosa az I.r., aki az ékszerhez fűződő jogát nem is vitatta, a pénz tekintetében pedig nem tudta megcáfolni az a törvényi vélelmet, miszerint a pénz tulajdonosának azt kell tekinteni, aki azt birtokolja. A Be.155.§ (2) és (3) bekezdése értelmében a lefoglalt dolgot annak kell visszaadni, aki annak tulajdonosa volt és más személy alaposnak látszó igényt arra nem jelentett be. A Be.157.§ (1) bekezdés alapján a vádlottnak kiadandó dolgot vissza lehet tartani a vele szemben megállapított bűnügyi költség biztosítására. Ennek megfelelően rendelkezett az elsőfokú bíróság. **I.r. vádlott** akkor kaphatja vissza az értéktárgyait, ha az ítélet jogerőre emelkedését követően a bírósági gazdasági hivatal külön felhívása szerint meghatározott határidőn belül megfizeti a bűnügyi költséget, illetőleg befizeti az aranylánc becsült értékének megfelelő pénzösszeget, 226.000 forintot (nyomozati irat 636. oldal).

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a Győri Törvényszék 2014. március 25. napján kihirdetett B.159/2008/516. számú ítéletét **I.r. vádlott** és VII.r. vádlott tekintetben a

rendelkező részben írtak szerint a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta és egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védői díjakkal felmerült bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezés a Be.338.§ (1) bekezdésében és a Be.381.§ (1) bekezdésén alapszik.

Győr, 2015. november 25. napján

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Edit sk.
a tanács tagja, előadó

Dr. Németh Balázs sk.
a tanács tagja

Záradék:

Ez az ítélet, és az abban foglalt változtatásokkal a Győri Törvényszék B.159/2008/516. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett és **I.r.** valamint VII. r. vádlottakkal szemben kiszabott végrehajtásaiban felfüggesztett szabadságvesztések kivételével végrehajtható.

Győr, 2015. november 25. napján

. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Kiadó: